

Forside til projektrapport – 4. semester, BP4:

År: 2014

Semester: 4.

Fag: Kommunikation

Dansk projekttitel: Retorik som virkemiddel

Engelsk projekttitel: Rhetoric as an instrument

Projektvejleder: Jonas Gabrielsen

Gruppenr.:

Studerende (fulde navn og studienr.):

Lasse Feilberg Skar – 49096

Der skal angives, hvor mange anslag, der er i opgaven. Bilag indgår ikke i omfangsbestemmelserne og tæller derfor ikke med i antallet af anslag.

Antal anslag: 50732

RETORIK SOM VIRKEMIDDEL

**Kommunikation 2014, 4. Semester
Lasse Feilberg Skar**

ABSTRACT

This project report examines which rhetorical devices have the greatest influence on young Danes in correlation with birth control/condoms and the use of it.

The project will analyse and consider different effects from performed focus group interviews. It will focus on which impact the means have and when the impact is highest.

The theoretical background is that young Danes not are good enough to protect themselves when having sexual intercourse. The purpose is to see if you via different rhetorical devices can make the young people create a behavioural change.

Therefore we have, in the project, held two different speeches for two different classes. Both classes are first year in upper secondary education, which means young people age 16-18. The analyses point of departure will be these two speeches and it will be analysed whether a behavioural change is possible and also which rhetorical devices have had the greatest impact on the groups interviewed.

The project characterise the chosen target group using theories from the book “ Talens Magt” (The Power of the Speech), by Jonas Gabrielsen.

TRANSLATION

Projektrapporten undersøger, hvilke retoriske virkemidler der har størst indflydelse på unge danskere, i forhold til prævention, og brugen af dette. Projektet vil analysere og vurdere forskellige virkemidler, ud fra foretagede fokusgruppeinterviews, og fokusere på, hvordan forskellige virkemidler har forskellige effekter, samt hvilke der har den største effekt.

Projektets har taget udgangspunkt i, at unge danskere ikke er gode nok til at beskytte sig under samleje, og for at finde ud af om man via de omtalte retoriske virkemidler kan skabe en handlingsændring, vil projektet behandle en målgruppe på 16-18 årige, mere præcist, 1.g'ere i gymnasiet.

Projektet har derfor holdt to forskellige taler, til to forskellige 1.g klasser, og det er ud fra disse, at der vil blive analyseret på, hvorvidt en handlingsændring er mulig, samt hvilke virkemidler, der har påvirket målgruppen mest. Denne empiri er altså indsamlet via fokusgruppeinterviews.

Projektet karakteriserer "den valgt målgruppe" ud fra retoriske teorier i bogen: "Talens Magt", af Jonas Gabrielsen.

Indholdsfortegnelse

1.0 PROBLEMFELT	6
1.1 PROBLEMFORMULERING	7
1.2 ANALYSESPØRGSMÅL.....	7
1.3 BEGREBSAFKLARING	8
2.0 TEORI	8
2.1 TEORETISK GENNEMGANG AF TALEN	8
2.1.1 <i>Den retoriske situation</i>	8
2.1.2 <i>Talernes struktur:</i>	10
2.1.3 <i>Talerne</i>	11
2.1.4 <i>Appelformer og topoi</i>	13
3.0 EMPIRI	15
3.1 FOKUSGRUPPEINTERVIEW	15
3.1.1 <i>Fokusgruppeinterview, formål, udvælgelse og forberedelse, forløb</i>	16
4.0 METODE	17
4.1 INDLEDNING	17
4.2 FOKUSERING.....	17
4.3 MENINGSKONDENSERING.....	17
5.0 ANALYSE	18
5.1 ØKONOMI OG TID	18
5.2 SUNDHED OG VELVÆRE	21
6.0 KONKLUSION	23
6.1 KVALITETSVURDERING.....	24
7.0 DISKUSSION	24
8. LITTERATURLISTE	26
9.0 BILAG	27

1.0 Problemfelt

Ifølge undersøgelser dyrker flere og flere unge danskere ubeskyttet sex (Internetkilde 1), hvor kun få er bekendte med, hvilke konsekvenser dette kan medføre. Det vil altså sige, at danske unge åbenbart ikke ved nok om kønssygdomme og prævention, og derfor har de større risiko for at blive udsat for kønssygdomme. Normale kønssygdomme, som klamydia, kan i dag næsten undgås ved brug af kondom under sex, og kan da også behandles med medicin, hvis det bliver opdaget i tide. Problemet er dog, at mange kønssygdomme ikke viser symptomer i de tidlige stadier, og derfor kan være svære at opdage for de unge. Da der hverken er symptomer på mange kønssygdomme kombineret med, hvor lidt unge danskere ved om emnet, kan det derfor ende med, at de unge sender sygdommene videre og i værste fald ender med at blive sterile.

Projektet ønsker imidlertid ikke at forholde sig til selve polemikken omkring kønssygdomme, men nærmere, hvordan man ved hjælp af teoretiske retorikmodeller kan påvirke unge i den rigtige retning, og på den vis skabe en handlingsændring. Altså hvordan man via retorik kan få overbevist sit publikum, i dette tilfælde unge, om at bruge kondom.

Den klassiske retorik bevæger sig især indenfor det talte. Her er fokus at tale overbevisende, hvilket vil sige, at retorik er læren om overbevisende kommunikation (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 12). Retorikken indeholder forskellige virkemidler, der er med til at sætte rammerne for, hvad der virker overbevisende. Endvidere er det vigtigt at vide, hvor man taler, og hvorfor man taler. Dette hjælper taleren til at give en tale, der kan overtale. Sproget er her vigtigt, da forskellige sproglige valg sætter forskellige tanker i gang hos publikum (Gabrielsen og Christiansen, 2010, s. 23).

Talerne, som er projektets produkt, omhandler emnet prævention og derigennem brug af kondom og kønssygdomme, her især klamydia. Dette blev valgt, da vi ville tale til elever i 1.g, hvor talerne blev bygget op om fire forskellige topoi. Økonomi, tid, sundhed og velvære.

Topik er betegnelsen for at anskue en given sag fra forskellige perspektiver, vinkler og betragtninger, og topoi er de vinkler og perspektiver, man vælger; hvilket fx kan være tematisk, modsætningsforhold eller bevisførelse. (Gabrielsen og Christiansen, 2010, s. 72)

Den første tale omhandler sundhed og velvære, hvorpå den anden handler om økonomi og tid. Disse topoi satte rammerne for argumentationen gennem talerne. Endvidere blev samme eksempler brugt i begge taler, for at analysere på topois styrke i de pågældende taler.

Der blev lagt vægt på appelformer i talerne, da talernes fokus lagde op til at bruge pathos. I talen om økonomi og tid, blev logos også benyttet, da denne lagde op til brug af bevistopi, i form af statistik. Dette skabte følgende underen, og ønske om at lave undersøgelse af:

1.1 Problemformulering

Hvilke af de benyttede retoriske virkemidler har størst indflydelse på projektets målgruppe, når der tales om brugen af kondom, og hvorfor virker visse virkemidler mere optimalt end andre?

1.2 Analysespørgsmål

Projektet vil besvare problemformuleringen gennem følgende arbejdsspørgsmål:

1.) Hvilken forskel er der i den retoriske kommunikation blandt de to taler: "Økonomi og tid" og "Sundhed og velvære"?

- Her undersøges det nærmere, om der er forskel på vinklingen af et emne. Protagoras påpeger, at overbevisning både handler om sagens fakta, og om det perspektiv man anlægger på sagen, og at det derfor ikke er nok, at man som taler fokuserer på selve sagen, man må også træne evnen til at perspektivere sagen. (Gabrielsen og Christiansen, 2010 s. 20)

2.) Er der forskel på kønnene i de to respondentgrupper i forhold til at relatere sig til taleren?

- Gennem fokusgruppeinterview er respondenterne opdelt i køn. Det skal her undersøges, hvordan den ene gruppe responderer i forhold til den anden. Samtidig skal det analyseres, hvis der er forskelle på, hvordan de to køn relaterer til talen og taleren.

3.) Har det betydning, om der bliver vægtet logos, pathos eller ethos i forhold til modtagergruppen og dermed respondenterne, som i fokusgruppeinterviewene bliver kønsopdelt?

- Her undersøges om talens perspektiv og vinkling har betydning, og hvordan det vægtes når der anvendes de tre appelformer. Hvad vægter respondenterne mest:

- Hvilke argumenter der gør talen overbevisende?
- Hvilke følelser der vækkes?
- Hvem overbringer budskabet?

(Gabrielsen og Christiansen, 2010, s. 19)

1.3 Begrebsafklaring

Unge danskere: Når projektet omtaler unge danskere i forhold til kønssygdomme, er der her kun tale om projektets målgruppe, 1.g'ere. Fokus er lagt på netop dem, da ønsket var at tale til en målgruppe, der var relativt seksuelt uerfarne.

Topik/topoi:

Soundbite:

Apelformer; logos, phatos og ethos:

Moderatorere:

2.0 Teori

2.1 Teoretisk gennemgang af talen

I dette afsnit vil talens opbygning og de refleksioner, som vi har gjort os, vedrørende talen blive gennemgået teoretisk. Der vil blive redegjort for brug af retoriske virkemidler, som beskrevet i "Talens magt" af Jonas Gabrielsen og Tanja Juul Christiansen.

2.1.1 Den retoriske situation

Det var vigtigt i skriveprocessen at have Ciceros pentagram i tankerne. Dvs. at være opmærksom på det komplekse samspil, der er mellem det retoriske problem, taleren, publikum, omstændighederne og formålet.

Det retoriske problem i talen er unges brug, eller mangel på samme, af kondom. Dette problem kan løses ved at tale om det, hvilket Gabrielsen og Christiansen understreger er vigtigt i valget af retorisk problem (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 51). Problemet, der kommer til udtryk i talerne er, at unge i Danmark ikke er gode nok til at benytte sig af kondom, og at kønssygdomme derfor er meget udbredte blandt unge. Dette problem blev belyst ud fra nogle argumenter, der vil blive beskrevet senere. Talens formål blev på denne måde at overbevise publikum om, at de skal bruge kondom altså

en handlingsændring. Samtidig bliver vores eget formål med talerne at undersøge, hvilke retoriske virkemidler, publikum bliver påvirket af. Det er den skjulte agenda, der ikke kommer til udtryk i det sagte i talerne, men i talernes forskellighed.

Publikum er unge i alderen 16-18 år, som er den aldersgruppe, der almindeligvis er i en 1.g klasse. Talerne adskiller sig dog i deres brug af topoi og brug af appelformer, hvor den ene er tiltænkt piger mere end drenge, og omvendt. Dog vil det ikke sige, at talen ikke appellerer til alle, da seksualitet er noget, der vil berøre alle. Dem man i vores tale kan kalde, hvad Lloyd F. Bitzer beskriver som *mediators of change*, er de drenge og piger, der ikke har haft seksuelle oplevelser endnu (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 57). Dette gør på sin vis de ikke-seksuelt aktive elever til tilhørere. Grunden til, at man ikke helt kan kalde de seksuelt uerfarne for tilhørere, er, at der er seksualundervisning på folkeskoler, og at alle har hørt, hvad det indebærer. Tilhørerne i dette tilfælde vil derfor kun være de piger, der er homoseksuelle, da de ikke ville få brug for kondom. Dette gør talen relevant for de fleste. Publikum er dermed kun bestemt af alder og køn i de forskellige taler, uden at dette er helt eksplicit i talerne. Kønsoptdelingen er ikke eksplicit i talerne på den måde, at der ikke er givet et mere drenget eller piget eksempel i de forskellige taler. Dette er gjort for at undersøge, om topoi og argumentation implicit ville påvirke det tiltænkte publikum.

Ved punktet taleren blev det besluttet, at taleren skulle være den samme i begge taler. Dette blev valgt for at undgå for stor variation i fremførelsen. Det blev besluttet, at taleren skulle være bekendt med det sted, der blev talt, så publikum ville føle en form for relation til taleren. Derudover blev der lagt vægt på at gøre opmærksom på talerens position, som studerende og tidligere elev på gymnasiet, dette for at komme på øjenhøjde med publikum (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 60). Dette vil senere blive uddybet.

Omstændighederne var et klasselokale midt på dagen. Her var det for os vigtigt at få liv i eleverne og fastholde deres interesse. Talens emne hjalp meget, da det er af provokerende og af følsom karakter. Selvom talerne blev holdt i klasser, var det for os vigtigt, at talen ikke skulle være undervisende, men nærmere oplysende. Det gjorde, at vi skrev talerne som oplæg.

Da aldersgruppen er unge, er der også gjort store overvejelser omkring sprogbrug. Som Gabrielsen og Christiansen udtrykker det, gælder det sig om at gøre sig bevidst om situationen, for at tilpasse sig sproget og udnytte det strategisk (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 149).

Dette ledte os til, at sproget ikke skulle være formelt, men nærmere mere jordnært og ungdommeligt. Det passede også til talers position som ung, og det passede til omstændighederne. Det var også

vigtigt for os at fastslå, at vi talte til dem fra os. Samtidig skulle indholdet virke seriøst, hvilket ledte os til vores soundbite.

Soundbite

Talens soundbite er: Pas på dig selv og brug kondom. Denne sætning gentages gennem hele talen.

Soundbite er en gentagelse, som kan bruges til at fastholde fokus for taleren og publikum, hvilket er vigtigt i en tale, da publikum ikke kan læse det sagte (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 157).

Soundbitet er hovedpointen eller omdrejningspunktet for hele talen, som i dette tilfælde er, at passe på sig selv, ved at bruge kondom.

Vores soundbite er fundet efter en grundig refleksion over, hvilket budskab vi ville have ud til publikum. Det er en sætning, som vi gerne vil have, at de unge tager med sig hjem, efter at de har hørt vores tale. Derfor indgår der to aspekter i vores soundbite: følelser og logik. Ved at sige, at de skal passe på sig selv, får vi dem til at reflektere over, hvordan de behandler sig selv og ved at sige, at de skal bruge kondom, giver vi dem løsningen på en sundere holdning til samleje. Dette soundbite gør også, at vi placerer os uden for publikum (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 151). Dette er ikke valgt bevidst, men kan svække talerens ethos, da meget af talen prøver at komme på øjenhøjde med publikum, men soundbitet kan have omvendte effekt. Dette vil senere blive taget op til diskussion.

2.1.2 Talernes struktur:

En tale indeholder seks forskellige elementer, der alle har et konkret formål i forhold til talerne (Gabrielsen og Christiansen, 2010,130). Nedenstående vil talernes placering af elementerne blive vist samt kommenteret på.

Indledning → Gendrivelse → Argument 1 (herunder eksempel 1) → Argument 2 (herunder eksempel 2) → Fortsættelse af eksempel 1 → Afslutning.

Talerne har samme struktur, men argumenter og eksempler adskiller sig fra hinanden i brug af topoi, hvilket senere vil blive forklaret nærmere. I talerne bliver der gjort brug af to eksempler. Første eksempel er starten på en historie, der bliver afbrudt af et nyt argument med tilhørende eksempel, hvorefter eksemplet bliver brugt som metakommunikation mellem argument to og afslutningen. Afslutningen fungerer som en opsamling af de vigtigste pointer samt en opfordring af en mere afslappet karakter, således at publikum går med en positiv indstilling til emnet og ikke med en umiddelbar tanke om, at vi prøver at være handlingsregulerende.

2.1.3 Talerne

I det følgende uddybes de to talers fællestræk og valg af talernes topoi.

De to taler indledes på samme måde. Her forklares hvem vi er, hvor vi er fra, og hvad vores formål med talen er, nemlig at bruge kondom. Denne form for indledning er ifølge Gabrielsen og Christiansen, „ en god måde, at få publikum med på (Gabrielsen og Christiansen, 2010,131). Vi har valgt at lægge gendrivelsen i forlængelse af indledningen, da emnet ville kunne skabe en trykket stemning. Som Gabrielsen og Christiansen pointerer, er det hensigtsmæssigt at lægge en gendrivelse i starten af en tale, hvis man har en formodning om, at publikum har en specifik holdning eller nærer skepsis over for det omtalte emne. Det er altså vigtigt at imødekomme denne skepsis så hurtigt som muligt, for at publikum vil lytte til talens indhold (ibid, 139). Seksualitet og prævention er et følsomt emne, og hypotesen var, at nogle af eleverne i 1.g ville have begrænset erfaring med netop dette. Gendrivelsen i talerne bliver til en erkendelse af dette, ved at forklare eleverne, at emnet er pinligt og følsomt, også for os. På denne måde har vi brugt gendrivelse på en utraditionel måde, da vi ikke modargumenterer os selv (ibid, 138), men derimod imødekommer den umiddelbare reaktion fra publikum. Dette blev gjort eksplicit i talerne for at komme i øjenhøjde med publikum samt styrke talerens ethos som en ligeværdig ung person, hvilket kunne hjælpe os til at fastholde publikums interesse. Det styrker også talerens position, og den opfattelse publikum eventuelt kan have af taleren (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 60).

For at gøre emnet relevant, fortælles der i slutningen af gendrivelsen, at emnet er vigtigt, selvom det kan være ubehageligt at tale om.

Indledningen og gendrivelsen smelter i en forstand sammen i talerne, hvilket ikke fungerer i begge klasser. Som Gabrielsen og Christiansen beskriver, skal der være tre formål med indledningen (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 131 ff). At gøre emnet relevant for publikum, tydeliggøre talerens relation til emnet, og fremføre en indholdsoversigt over talen. Dette formår denne indledning ikke at gøre. Den antaster derimod kort relevansen af emnet ved at nævne, at det er vigtigt. Først i talens første argument understreges relevansen af emnet i et større omfang. Det indledningen i denne tale gør, er at styrke talerens og gruppens ethos, ved at fortælle hvem vi er, og at vi er studerende. Herved understreges det, at aldersforskellen ikke er stor mellem os og publikum. Vi valgte derudover ikke at pointere vores egen autoritet i forhold til emnet, da vi ikke er eksperter på området, og derfor ville det kunne skabe en svækkelse af vores ethos (ibid, 140).

Dog ville en gennemgang af talens formål og talerens relation til emnet have styrket os i den ene klasse, hvor publikum ikke var forberedte på, at vi kom.

Den næste del af talen, eksemplet, er i de to taler ens, for at undgå for stor variation. Eksemplet tager udgangspunkt i Sct Knuds næste fest, Roskilde festen, hvor taleren begynder således: "forestil dig at du er til Roskilde festen...". Eksemplet er derfor af fortællende karakter, for at gøre budskabet lettere at forstå. Ifølge Gabrielsen og Christiansen kan denne form for eksempel bruges for at skabe indlevelse hos publikum. Ved at bruge festen på deres gymnasium, skabes der en ramme, som publikum allerede kender, og derved bliver pointen mere nærværende for publikum (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 98). Eksemplet udfolder sig ved, at der bliver opstillet en situation, hvor den tredje g'er, man har haft et godt øje til, giver én opmærksomhed til festen, og at dette udmundes i, at man beslutter sig for at tage hjem sammen. Her stoppes historien, og en anden form for eksempel udfoldes. Her beskrives beslutningen om at bruge kondom, som ti akavede sekunder. Her forklarer vi først, hvor akavet ti sekunder kan være, ved at taleren holder en ti sekunders pause, hvor der bliver kigget ud på publikum. Dette er en sammenligning på en mere utraditionel måde (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 97). Derefter gives der et retorisk spørgsmål "men hvad er ti sekunder egentlig?", hvor der gives billeder på andre ti sekunder, der kan være akavede, men som man glemmer hurtigt igen. Dette gøres for at underminere betydningen af de ti sekunders akavethed, når der skal besluttes at bruge kondom. Herefter startes historien igen, hvor vi fortæller, det som om, at man ikke turde at bruge de ti akavede sekunder på at benytte sig af kondom, og derfor har fået klamydia. Nu skal man ringe og sige det til tredje g'eren, og man skal se vedkommende igen på gymnasiet. Det efterfølges af et argument, der i de to taler adskiller sig i brugen af topoi.

Talernes afslutning starter med metakommunikation, der hedder: "til slut..", som er tiltænkt publikum, der måske er faldet af på historien, for at de hører efter til slut. Afslutningen samler nemlig talens pointe op, især ved hjælp af soundbitet, pas på dig selv og brug kondom. Dette efterfølges af en opfordring, der lyder, at man skal huske at have det sjovt og være ung, men at man skal passe på sig selv, for at kunne blive ved med at have det sjovt.

Denne afslutning opfordrer publikum til at tænke sig om, men emnet bliver mindre seriøst og mindre skræmmende ved samtidig at opfordre publikum til at have det sjovt.

Her kan man sige, at vores relation til emnet bliver mere klart, da vi ved at opfordre publikum til at være unge og have det sjovt, tydeliggør den aldersforskel, der alligevel er mellem os. Samtidig overholder den de to formål Gabrielsen og Christiansen forklarer, at en afslutning skal have: Da den

opsummerer talens indhold og involverer publikum følelsesmæssigt (ved brug af pathos)(Gabrielsen og Christiansen, 2010, 143). Dette kan ses, ved at vi understreger vores pointe om, at det er vigtigt at bruge kondom. Men samtidig søger vi at nedtone emnet, da vi ønsker at belyse overfor publikum, at det kun har indflydelse på deres videre ungdom, hvis de glemmer kondomet.

2.1.4 Appelformer og topoi

Der er forskel på talernes topoi og brug af appelformer. I det næste vil de to talers brug af topoi og appelformer blive beskrevet.

Topik bruges for at finde argumenter, der understreger den sag, man taler om. Det er et værktøj, der er med til at hjælpe taleren. Vi har valgt at benytte os af fire forskellige topoi i de to taler, for at se sagen fra forskellige sider. Topoi er også med til at begrænse taleren, så der kan udledes en rød tråd gennem talen (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 73-74).

Appelformer

I begge taler benytter vi de tre appelformer: Ethos, logos og pathos. Der er dog forskel på hvilke appelformer, der bliver vægtet i den enkelte tale. Første tale, der benytter topoi økonomi og tid, er meget logospræget, da første argument bygger på en statistik. Dette vil senere blive uddybet. Begge taler er dog meget pathosladede, da emnet er følsomt og tabubelagt. Vi vælger derfor at tage fat i akavetheden, der kan opstå, når man skal beslutte sig for at bruge kondom. Samtidig er eksemplet med mødet mellem to elever, der har et godt øje til hinanden også pathosladet, da det er en kærlighedshistorie. Ydermere er vores argument om, at man kan blive steril af ikke at opdage klamydia i tide også pathosladet, da dette sætter fokus på en sorg, man kunne opleve senere i livet. Vi prøver at opnå ethos ved vores gendrivelse, da denne understreger, at vi som gruppe også forstår emnets sårbarhed og akavethed. Taleren prøver derigennem også at skabe en relation til publikum.

Topoi

Vi benytter os i begge taler af bevis topoi (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 81-82). I talen om økonomi og tid benytter vi os af en statistik, der fortæller at 29000 unge danskere mellem 16-25 har klamydia uden de ved det (Internetkilde 2). Når vi bruger denne form for bevis topoi, gør vi det for at begrunde vores pointe om, at de unge skal passe på sig selv og bruge kondom. Vi trækker på nogle fakta, der giver os belæg, for det vi siger. Denne form for bevis topik bruger vi ikke i talen om sundhed og velvære. Her er der nærmere tale om en sammensmeltning af bevis- og tema topoi. Fælles for begge taler er dog, at vi bruger erfaring og almene antagelser, da historien er bygget op om vores

erfaringer og forestillinger om at gå til fest i gymnasiet. Vi bruger disse erfaringer til at finde de argumenter, som vi vælger at bruge i talerne. Vi antager derudover, at mange unge har oplevet noget lignende, eller er lige på trapperne til det. På baggrund af statistikken og fordomme, har vi en antagelse af, at unge er dårlige til at bruge kondom, hvilket gav os ideen til emnet for talerne.

Økonomi og tid

Den første tale gør brug af topoi økonomi og tid.

Her argumenteres der for, at der er både er tid og penge at spare ved at huske kondomet. Denne tale appellerer til målgruppens logiske sans, altså logos. Det forsøges ved at benytte statistikker, faktuelle oplysninger og priser på medicin kontra prisen på et kondom. Vores valg af topoi begrundes med, at vi har en antagelse om, at de unge, her især drengene, vil gå op i det økonomiske aspekt, der ligger i at købe medicin mod klamydia. Der bliver i denne tale lagt vægt på den tid, det vil tage at komme over denne sygdom, og hvor lang tid man skal være flov over at have klamydia. Det bliver brugt som et argument af skræmmende karakter, for at overbevise publikum om vigtigheden af kondom. Ved at bruge eksemplet med at være flov i lang tid, tales der også til publikums følelser, og der bliver herved også benyttet pathos, som overtalende appel.

Vi har slået disse to topoi sammen, fordi vi anvender mange af de samme argumenter inden for dette emne. Det vises desuden i det andet argument, der sætter prisen for kondom, og tiden det tager at bruge kondom op mod prisen for medicin, der skal kurere klamydia, og tiden det tager at komme over klamydia. Også i eksemplet med ti sekunders stilhed, giver vi et godt eksempel på, hvad tid kan betyde. Og med det efterfølgende eksempel på ti sekunder, der kan opfattes akavet, sætter vi tid i fokus.

Sundhed og velvære

Den anden tale gør brug af topoi sundhed og velvære. Disse topoi går godt i spænd og er derfor brugt i samme tale. I denne tale bliver der lagt vægt på det kropslige, at man spiser sundt, træner og gerne vil fremstå tiltalende ved at gå op i tøj og udseende. Det repræsenterer både sundhed og velvære, det handler om individets velbefindende. Argumentet om sterilitet handler også især om sundhed og velvære. Her benyttes især pathos som appelform ved at forklare skaden på ens velvære, hvilken konsekvens, det at få en kønssygdom, vil have. Dette fortsættes i andet argument, der omhandler

usikkerhed og nervøsitet, der kan forekomme i mødet med vedkommende efterfølgende, og den uro i maven, man kan føle ved at møde i skole, og frygten for at der bliver skabt rygter.

Disse eksempler ligger især under topikken velvære, da de udelukkende beskriver den utryghed, man ville føle efter episoden, som er beskrevet i den overordnede historie/anekdote talen består af.

Overordnet for begge taler er appelformen pathos, der især er gennemgående for eksemplerne og historien.

3.0 Empiri

3.1 Fokusgruppeinterview

Som svar på produktet er det gjort brug af fokusgruppeinterview. Dette er gjort, for at interviewpersonerne ikke skulle føle sig blottede eller blufærdige, da projektets emne er af meget personlig karakter, hvilket ifølge Kvale og Brinkman er vigtigt at overveje (Kvale & Brinkman, 2009, 170). Projektet valgte at bruge to fokusgrupper af fire personer pr. tale. Vi valgte at dele dem op i grupper af drenge og piger. Det valgte vi på baggrund af deres alder og deres, måske, begrænsede erfaring med seksuelle oplevelser. Vi gik ud fra, at de ville være mere åbne om at diskutere det valgte emne, hvis de var delt op således.

Det er i et fokusgruppeinterview vigtigt, at interviewer holder sig uden for diskussionen og lader respondenterne diskutere sig frem til delte eller egne holdninger (Halkier, 2012, 10). Ved denne del af fokusgruppeinterview, kan jeg med et teoretisk tilbageblik, kritisere os selv for mangel på erfaring. På vores optagelser høres, at vi har påtaget os en mere klassisk semistruktureret interviewrolle, da vi ved nogle spørgsmål kommer til at interagere for meget med interviewpersonerne. Dette kan lede til, at vi måske har lagt ord i munden på dem (Halkier, 2012, 48).

Vi har ved fokusgruppeinterview kunnet danne et overordnet syn på deres tanker og reaktioner på produktet. Det er dog vigtigt i fokusgruppeinterview, at målet ikke er en fælles holdning, men at respondenternes forskellige synspunkter kommer til udtryk, for at få det bedst mulige resultat (Kvale & Brinkman, 2009, 170). Vores fokusgrupper, især i pigegrupperne, påvirker hinandens svar og afviger ikke fra den generelle holdning. Derfor kan der være nogle holdninger, der ikke kommer til udtryk i interviewene.

Projektets spørgeguide, som er at finde i bilagene (Bilag 2), er bygget op omkring en række start-spørgsmål, som er de centrale i forhold til talen.

Vi ville have interviewpersonerne til at diskutere (Halkier, 2012, 57). Derudover startede vi interviewet med en introduktion og en øvelse, der bestod af en runde, hvor alle fik lov til at give deres mening om talen tilkende. Introduktionen bruges til at tilrettelægge de rammer, der er for et fokusgruppeinterview, skabe forventninger samt skabe tryghed, så rummet bliver åbent for dialog (Halkier, 2012, 52 ff). Det gøres også for at forhindre åbenlys gruppetænkning, hvor alle er enige i hinandens påstande, hvilket ville kunne ødelægge den ønskede diskussion (Halkier, 2012, 58). Desuden har vi haft en række reserve spørgsmål, som ikke er en del af start-spørgsmålene, men som er spørgsmål, vi gerne vil have, der bliver reflekteret over (Halkier, 2012, 60). Vi var i vores interview for fastlåst i de nedskrevne spørgsmål og glemte at stille mere klagende spørgsmål. Dog har dette resulteret i mange nye spændende aspekter, da grupperne har diskuteret ud fra de få spørgsmål, vi havde med. En fejkilde er, at vi ikke alle kunne være repræsenteret til vores gruppeinterview, og at taleren derfor var nødt til at interviewe efterfølgende. Det kan have påvirket talerens fokusgruppers svar.

3.1.1 Fokusgruppeinterview, formål, udvælgelse og forberedelse, forløb.

Formål med fokusgruppeinterview

Disse fokusgruppeinterviews, er opdelt i 4, og det er dem, der danner det empiriske fundament for projektets analyse.

Udvælgelse og forberedelse

Vi valgte at kontakte Sct. Knuds Gymnasium, da vi var bekendte med, at de gerne ville hjælpe os, i form af at sætte tid af til vores taler, og efterfølgende afholde fokusgruppeinterviews. Derudover havde skolen elever i den aldersgruppe, som var ønsket for vores projekt, 16-18 årige.

Fokusgruppeinterviewforløb

Alle fire fokusgrupper var meget samarbejdsvillige og svarede meget engageret på alle spørgsmål. Da fokusgrupperne svarede med stort engagement, opstod der en vekselvirkning mellem dem som gruppe, og os som interviewere/moderatorere. (Kvale, 2003: 123).

Da fokusgruppeinterviewene var forholdsvist ustrukturerede, og grupperne på sin vis havde helt frie tøjler, skabtes mange brugbare og relevante svar og beskrivelser, der gav nye perspektiver på opfattelsen af talen. Som nævnt interagerede vi som moderatorere for meget med grupperne, hvilket gjorde, at vi delvist i få situationer lagde ordene i munden på grupperne. Det er siden hen blev bearbejdet som en fejlkilde og mangel på erfaring med at afholde fokusgruppeinterviews.

4.0 Metode

4.1 Indledning

Metodeafsnittet er bevidst placeret efter teori og empiri. Dette er valgt, så projektet kan henvise til foregående afsnit, under metodiske overvejelser, når der vises, hvordan teori og empiri vil blive bearbejdet.

4.2 Fokusering

Jeg vil i dette afsnit sætte rammerne for projektrapporten og dermed forklare, hvilke dele der bliver fokuseret på, og hertil argumenterne for de valg projektet tager. Fokus vil derfor være på at begrunde den vej projektet tager, hvilket præciserer, hvad denne fokusering og afgrænsning bidrager med, til de resultater projektet vil opnå.

Ud fra den klassiske retorik, og dennes modeller, tager projektet udgangspunkt i debatten om kønssygdomme blandt unge og brugen af prævention hos disse. Med udgangspunkt i dette, ønsker jeg derfor at undersøge, hvilke retoriske virkemidler, der har størst indflydelse på unges valg, i at beskytte sig med kondom under samleje. Projektet er derfor ikke direkte interesseret i, om der sker en handlingsændring hos respondenterne, men mere processen dertil. Altså ud fra en skjult dagsorden om at observere og analysere, hvilke retoriske virkemidler, der virker bedst til at skabe denne handlingsændring. Dette er altså det primære fokus for projektrapporten.

4.3 Meningskondensering

Projektet har valgt at formidle vores fokusgruppers svar i en meningskondensering. Det er en måde, hvorpå de essentielle meninger og holdninger i de pågældende grupper kommer til udtryk. Dette er valgt, da projektet er interesseret i de forskellige holdninger, der kommer til udtryk, men ikke hvilken

person, der udtrykker holdningen. Derudover er denne metode valgt, da projektet kun vil bruge de relevante holdninger. Projektet har altså komprimeret fokusgruppens udsagn til de gennemgående fællestræk i fokusgrupperne i kortere formuleringer (Kvale & Brinkmann, 2009, f. 227-228).

Projektet har valgt at dele besvarelsen op under fire kategorier: eksempel, soundbite, taleren og topik. Denne opdeling er lavet på baggrund af fokusgruppernes synspunkter, som projektet forstår det (ibid, 228).

Som nævnt i fokusgruppe afsnittet, har vi som interviewere, i nogle tilfælde, interageret for meget med fokusgrupperne. Disse tidspunkter af interviewene har projektet i meningskondenseringen fravalgt, da vi ikke mener, at dette kan bruges som relevant feedback.

I analysen vil der blive trukket på meningskondenseringen, som er at finde i bilagene.

5.0 Analyse

5.1 Økonomi og tid

Denne analyse omhandler talen, der tager udgangspunkt i topoi økonomi og tid. Her vil blive taget udgangspunkt i fokusgruppeinterviews respondenternes svar. Analysen ønsker at belyse de dele af talen, som respondenterne har nævnt, og hvilke virkemidler der ligger til grund for disse.

På baggrund af meningskondenseringen (bilag 1) vil denne analyse have fokus på bevis topoi, eksempler og talerens ethos.

Der vil blive henvist til lydfilerne med fokusgruppeinterviews, på følgende måde:

Eksempel: (øko/tid, drenge, 50) Hvilket betyder, lydfilen med økonomi og tid, med drengene, og fra sekund 50 i talen. (øko/tid, drenge, 2.40), vil så være økonomi og tid, drengegruppen og 2 min og 40 sekunder inde i talen.

Der nævnes i begge fokusgrupper "det fortællende eksempel". Alle respondenter er enige om, at dette eksempel er relaterbart: "[...] man tænker at det sker ikke for mig [...] Når man så ligesom kommer til den historie, der hedder den næste fest, så kan man godt sætte sig ind i situationen" (øko/tid, drenge, 5:23 ff). Igennem interviewene kan grupperne referere historien meget præcist, og den bliver sat overfor deres egne oplevelser (øko/tid, piger, 4:15 ff). Ifølge Gabrielsen og Christiansen stemmer det

overens med, at konkrete eksempler giver mulighed for indlevelse, der dermed giver mulighed for følelsesmæssig involvering, der kan føre til mere indlevelse (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 100). Gabrielsen og Christiansen nævner ydermere, at eksempler virker bedst, hvis de for publikum er genkendelige (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 103). Flere respondenter beskriver historien om festen som identificerbart, hvilket kan betyde at den grundlæggende teori bag eksempler i dette tilfælde stemmer overens med responsen. En anden interviewperson påpegede, at historien hjalp til at huske hele talen (øko/tid, drenge, 2.29 ff). Dette stemmer overens med teorien om, at eksemplerne er det, publikum ofte husker, da det konkretiserer det mere abstrakte i talens argumenter. Endvidere blev talens budskab nævnt gentagne gange som soundbite, for at hjælpe publikum til at huske pointen. Dette nævner respondenterne i begge fokusgrupper både som positivt og negativt. En pige forklarer: *“du kom frem med dit budskabdu brugte også ordet kondom flere gange....Vi ligesom forstod, at det var det det handlede om, det var meget tydeligt dit budskab.”* (øko/tid, piger 20,ff) Gentagelser er med til at påvirke publikum følelsesmæssigt og støtter hukommelsen (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 157). Der bliver dog nævnt, at gentagelsen blev gentaget så mange gange, at den opnåede en form for ligegyldighed for publikum (øko/tid, drenge, 4,40). Dette kan skyldes, at gentagelser er intense og derfor kan det gentagne budskab miste sin betydning (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 157). De mandlige respondenter påpeger, at talen til tider kan virke belærende (øko/tid, drenge, 4,23), hvilket soundbitet kan have delvis skyld i. Det er ydermere en svækkelse af ethos, da talen herved kan miste sit handlingsregulerende formål.

Eksemplet med 10 sekunders stilhed nævner begge grupper som tankevækkende. En fra drengegruppen siger således: “Jeg husker i hvert fald de der ti sekunder, hvor hun holdt op med tale, det sådan. [...] Men det er noget, man husker i hvert fald. Og så bagefter får det en til at tænke, at det er jo ikke lang tid” (øko/tid, drenge, 1.45). 10 sekunders eksemplet er en atypisk sammenligning og derfor eventuelt mere mindeværdig, da sammenligningen appellerer til en akavet følelse i publikum. Det nævner pigegruppen også og beskriver eksemplet netop med ordet akavet (øko/tid, piger, 1.27). Det kan ydermere forklares, da taleren efter eksemplet nævner akavetheden selv og derved beskriver situationen. Denne form for erkendelse fra taleren, kan, ifølge responsen, siges at have styrket ethos, da publikum har taget følelsen til sig og citerer taleren. Dette kan beskrives som en direkte ethos-appel, da der eksplicit nævnes talerens opfattelse af situationen (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 115). Eksemplet er pathosladet, da det sætter en følelse af utilpashed hos

publikum. At eksemplet har den effekt kan også være en grund til, at det virker overbevisende og stærkt.

Eksemplet i talen er det, der binder argumenterne sammen. Topoi er grundlaget for vores argumenter, hvor især bevis topoi er blevet benyttet. Dette har især drengegruppen lagt mærke til. I dreng fokusgruppen blev den brugte statistik bragt op: "*Statistikken om klamydia... Den overraskede mig sgu lidt*" (Øko/tid drenge, 2:40 ff). At netop statistikken bliver nævnt som et mindeværdigt element kan analyseres ud fra Gabrielsen og Christiansen teori om modsætningstopoi. Ved at understrege en samfundsmæssig problematik, i form af en statistik, kan det antages, at talen bliver mere troværdig, da en statistik tyder på, at der ligger faktisk research bag det sagte (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 82). Derudover kan talerens ethos være med til, at drengene nævner præcis dette element, da taleren selv hører under statistikken, hvilket på sin vis skaber et fællesskab mellem taler og publikum (Gabrielsen og Christiansen, 2010,60). I forlængelse med statistikken bliver det nævnt: "*ja, og det der med, der var to fra klassen[...]*" (Øko/tid, drenge, 2:43 ff). Derved bliver klassen og gymnasiet indviet i talen, hvilket bringer statistikken ned på et individplan og derved gøres relaterbar for publikum. At dreng fokusgruppen oplever ovenstående som værd at nævne, stemmer overens med at dette fungerer som modsætningstopoi, individ versus samfund (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 75 ff). Statistikken indgår desuden som et logosladet element, der tiltaler det rationelle instinkt i publikum.

Som vist gennem analysen er der gjort brug af alle appellformer. Da der bliver inddraget statistik og rationel argumentation, bliver især argumenterne i denne tale logospræget. Dette kan ses i interviewet at være appellerende til drengene, som nævner budskabet og statistikken op til flere gange (Øko/tid, drenge, 2.40) Eksemplerne er derimod pathosprægede, da de beskriver følelsesladede situationer. På denne måde gøres de relaterbare, da de sætter gang i publikums følelser af enten forelskelse eller akavethed. Dette bemærker især pigerne, da de nævner det akavede aspekt i talen igennem hele interviewet. Selvom talen tager udgangspunkt i logospræget argumentation, grundet økonomi og tid topoi, bliver der samtidig appelleret til publikums følelser, da emnet, først og fremmest, er følsomt og personligt. Gabrielsen og Christiansen påpeger at en god tale ikke kun indeholder logos eller pathos, men netop bruger begge appellformer, da individet overbevises både på et rationelt og følelsesmæssigt plan (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 17). Ovenstående kan altså være med til at talen fungerer godt for alle i publikum.

5.2 Sundhed og velvære

I denne analyse er der taget udgangspunkt i talen, hvor der primært er anvendt tematisk topoi, sundhed og velvære. I fokusgruppeinterviewet med drengene bliver der i høj grad lagt mærke til eksemplerne, til de 10 sekunders pause og til talerens nærvær og kropssprog. I forbindelse med selve fortællingen er der tale om "fitting response" (Gabrielsen og Christiansen, 2010,46). Talen er tilpasset situationen, dels ved at have en fortælling, som henvender sig til aldersgruppen, dels ved at anvende eksempler som målgruppen kan relaterer sig til både i forhold til deres hverdag og i forhold til arrangementer, der foregår i lokalområdet (Sct. Knud-festen og Roskilde Festival). Ved i talen at lægge vægt på akavede situationer, samt hvor kort tid det tager at tage et kondom på, påvirkes situationen til, at det er akavet ikke at bruge de ti sekunder til at tage kondomet på.

I fokusgruppeinterviewet mener drengene dog, at der bliver anvendt for mange eksempler, og at der bliver lavet for mange gentagelser, hvilket gør at de "slår bevidstheden fra" efterhånden, som der bliver gentaget: "brug kondom"(øko/tid, drenge, 4,40). Hvis man ser på de fem elementer i den retoriske situation, kan det påpeges at talens formål herved bliver svækket. (Gabrielsen og Christiansen 2010, 55). Vores intention var, at formålet skulle være en handlingsændring hos publikum, men ifølge drengene viser det sig, at gentagelserne er for hyppige og gør, at de distancerer sig fra dem.

Drengene påpeger desuden at taleren virker meget selvsikker, og at hun har et godt og tydeligt kropssprog, men at talen virker en smule for indøvet (sundhed/velvære, drenge, 0.42ff).De påpeger dog, at det er mere oplagt at piger kan relatere til talen, fordi taleren kommer med eksempler om at blive forelsket i en 3. g'er. Her ligger en problemstilling i at publikum bliver elimineret til, at det er pigerne, som bliver "mediators of changes". (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 58). Direkte adspurgt, svarer drengene, at de bedre kunne relatere til fortællingen, hvis taleren havde været en ung mand. Dog er alle enige om, at det er langt nemmere at relatere sig til talen, når det var et ungt menneske (studerende, som dem selv), der holdt den, i forhold til, hvis det havde været en sexolog.

I fokusgruppeinterviewet med pigerne, er det tydeligt, at de har nemmere ved at relatere sig til fortællingen end drengene. De nævner fx at historien er "os-agtig" og henviser til eksemplet med at drømme om en 3. g'er. Det er typisk 1. g piger, der drømmer lidt om de ældre elever på gymnasiet, Så her er der i langt højere grad tale om "fitting response".

Pudsigt nok, siger pigerne, at de bedre kan sætte sig ind i fortællingen, end når det er voksne, der taler om prævention. Dvs. at det er lykkedes for taleren at positionere sig som ligeværdig overfor pigerne (Gabrielsen og Christiansen, 2010,60). Samtidig er der her en god overensstemmelse mellem taler, publikum og omstændigheder. (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 62). Det skabes, fordi der bliver talt til pigernes følelser, de føler at taleren er jævnbyrdig, og fortællingen skabes i en kontekst, som de er familiær med.

Således fremgår det af fokusgruppeinterviewet med pigerne, at der er god balance i den retoriske situation:

- Det retoriske problem. Dvs. at der er for mange inden for målgruppen, som får kønssygdomme.
- Formålet er en handlingsændring. Brug kondom. Budskabet bliver bragt via en fortælling samt akavede eksempler, som især pigerne kan relatere til.
- Publikum. Den del af tilhørerne som reelt har mulighed for at realisere talens formål. Her er det tydeligt, at pigerne relatere sig mere til talen end drengene. Dette italesætter både pigerne og drengene, og de begrundet det med at det særligt er piger, som forelsker sig i en tredje g'er.
- Taleren. Formår særligt over for pigerne at identificere sin position.
- Omstændighederne. Både piger og drenge har bidt mærke i eksemplet med Sct. Knud festen, hvilket er en fest, som de skal deltage i en uge efter talen. Desuden påpeger drengene, at talen var meget tydelig og intim, da den blev holdt i et klasseværelse for en forholdsvis lille forsamling.
(Gabrielsen og Christiansen, 2010, 50 ff.)

Det er således tydeligt gennem de to fokusgruppeinterviews, at argumentationen var mest overbevisende i forhold til pigerne. Det kan dog anfægtes, at respondenterne fra pigegruppen var langt mindre kritiske over for taleren, da taleren selv deltog i dette fokusgruppeinterview. Herved kan man sætte spørgsmålstegn ved validiteten af deres udsagn om talerens retoriske virkemidler.

At begge fokusgrupper fremhævede eksemplet med de 10 sekunders stilhed, der skulle illustrere, hvor kort tid det tager at påføre et kondom, viser, hvor magtfuldt eksemplers funktioner kan være. I dette tilfælde både forklarer eksemplet, hvor kort tid det tager, at undgå en kønssygdom, desuden former eksemplet en akavet situation, der på en humoristisk måde gør budskabet begribeligt, og

derudover skaber eksemplet indlevelse. Eleverne kan næsten fornemme sengekants situationen, hvor man skal bevæge sig ind i de 10 akavede sekunder. (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 99).

I fokusgruppeinterviewet med pigerne, fremgår det at taleren ikke blot har anvendt ethos-appellen, men faktisk har formået at besidde alle tre ethos-dyder: phronesis, arete, eunoia (Gabrielsen og Christiansen, 2010, 123). Taleren har indsigt og viden - ved hvor akavet, det kan føles at skulle forholde sig til et kondom. Taleren fremstår sympatisk, og viser at hun i situationen er på lige fod med publikum. Hun kender situationen, hun er ung, og hun ved hvad det vil sige at have et godt øje til en ældre elev. Sidst, men ikke mindst viser hun, at hun vil publikum det bedste. De skal ikke belastes med de følger, der nu kan være ved at få en kønssygdom. De kan lige så godt have indsigt og tage teten fra start, men de skal også huske at være unge og leve livet.

6.0 Konklusion

Projektet ønsker her at svare på problemformuleringen.

Hvilke af de benyttede retoriske virkemidler har størst indflydelse på projektets målgruppe, når der tales om brugen af kondom, og hvorfor virker visse virkemidler mere optimalt end andre?

Projektet kan konkludere at den valgte målgruppe, 1.g'ere var relativt nemme at påvirke med forskellige retoriske virkemidler. Ud fra de foretagne fokusgruppeinterviews, kan vi konkludere at målgruppen blev stærkt påvirket af eksemplerne, i alle dens former, og i mindre grad de opstillede topoi. Alle fire fokusgruppeinterviews nævner eksemplerne, som det stærkeste for dem, og især talerens pause på de 10 sekunder. Som nævnt i analysen, har de valgte topoi også en effekt, men ud fra de ræsonnementer, der bliver givet i drengenes fokusgruppeinterviews, som er meget paradoksalt, nemlig hvor den ene gruppe taler godt for statistik (økonomi og tid klassen), hvorpå den anden gruppe nævner, det er godt, at der ikke var inddraget kedelige ting som statistikker (sundhed og velvære klassen). Ud fra dette udsagn, kan vi derfor konkludere, at topoi helt sikkert har sin effekt, hvis topoi præsenteres godt, og kan med den rette præsentation også overbevise sit publikum, men at den største overordnede indflydelse fra et retorisk virkemiddel på projektets målgruppe, kommer fra eksemplerne, der som nævnt i fokusgrupperne, er noget alle har taget til sig.

Der bliver både nævnt at talen, budskabet og pointerne er nemmere at huske, ud fra eksemplerne, og alle eksemplerne bliver rost, som noget der kan tages med videre, og noget der giver stof til eftertanke. Ud fra dette udsagn, kan vi altså konkludere at eksemplerne i talen, har den største virkning på vores målgruppe.

6.1 Kvalitetsvurdering

Dette følgende afsnit, vil kort give en kvalitetsvurdering af det projekt, der lige er givet en konklusion på.

De valgte kvalitetskriterier jeg vil komme ind på, er inspireret fra bogen *Problemorienteret Projektarbejde* (Bitsch Olsen, 2011).

Empiriens kvalitet

Hvis man skal kigge på projektrapportens kvalitet, og validitet, er vi nødsaget til at kigge på vores empiri, fokusgruppeinterviews.

Det kan bestemt diskuteres hvorvidt validiteten i pigernes fokusgruppeinterviews er optimal, da personen der har holdt tale for dem, er den samme til at afholde fokusgruppeinterviews med dem. Det er kun i de to fokusgruppeinterviews hvor taleren deltager, hvor der ikke bliver stillet noget form for kritik af hende, som taler. Dette kan tyde på, at grundet pigegruppernes høflighed, at vi måske ikke har fået de helt optimale svar. Dette kan være med til at svække empiriens kvalitet.

Selve processen omkring fokusgruppeinterviewsne foregik ret rodet, da projektgruppen manglede erfaring med at lave fokusgruppeinterviews, og derfor interagerede for meget med respondenterne. Dette kan også have svækket empiriens kvalitet, selvom projektet har valgt at fravælge materiale, hvor vi følte, at vi "lagde ordene i munden" på respondenterne.

7.0 Diskussion

Dette projekt har på sin vis taget udgangspunkt i, hvorvidt man som taler kan skabe en handlingsændring hos sit publikum, og nærmere bestemt, hvilke retoriske virkemidler der virker

bedst til dette? Projektet vurderer, at man kan godt kan skabe denne handlingsændring, eftersom analysen viser at fokusgrupperne tydeligt tog vores pointer til sig og oplyste os om, at vi havde sat tanker i gang hos dem. Det skal dog erkendes, at der ikke er lavet opfølgende interviews med fokusgrupperne, for at bekræfte om de rent faktisk har ændret deres handlinger. Det kan klart betragtes som en ulempe, men modsat ville det også kræve, at projektet skulle vide meget intime detaljer om fokusgrupperne, for at vide om de efter vores tale, valgte at beskytte sig med kondom. Endvidere er det også et område der ikke er tidsbestemt, hvornår respondenterne ville have mulighed for at vælge at lytte til os, eller ej.

Det kan diskuteres, hvilke retoriske virkemidler der har størst indflydelse på respondenterne i fokusgruppeinterviewene. Er det topoi? Er det eksempler og gentagelser? Og hvor stor indflydelse har taleren?

Der ses en forskel i respondenternes udsagn, i forhold til de to taler indeholdende fire forskellige topoi. Dilemmaet kan være, at vi er for uerfarne og kommer til at stille ledende spørgsmål på en uhensigtsmæssig facon, som måske får fokusgruppeinterviewet til mere at være et tilnærmet semistruktureret interview. Således får vi stadig respons, men denne skulle eventuelt have været analyseret på en dertil egnet måde.

Et tredje dilemma er taleren. Denne skulle gerne besidde talens magt. Men er det realistisk at formode, at de interviewede giver en ærlig tilkendegivelse, når taleren selv også fungerer som interviewer i fokusgruppeinterviewet med pigerne, hvor topoi er "sundhed og velvære"? Her er det taleren, som stiller spørgsmålet: Kunne taleren have gjort noget anderledes, for at få budskabet bedre ud? Synes I, at jeg gjorde det godt nok? Dette er både et ledende spørgsmål, og desuden er det tydeligt at de unge piger gerne vil "please".

Alt i alt må projektet tilkendegive, at retorik og talens magt giver en masse muligheder, men samtidig er det en disciplin og en kunstart, som kræver øvelse og indsigt for at kunne lykkes til fulde.

8. Litteraturliste

Bøger:

- Kvale, Steiner, 2011. *"Interview - Introduktion til et håndværk"*, Gyldendal, 2. udgave.
- Olsen, Poul Bitsch, m.fl., 2011: *"Problemorienteret projektarbejde"*, Roskilde Universitetsforlag, 3. udgave, Odense.
- Halkier, Bente, 2012. *"Fokusgrupper"*, Forlaget Samfundslitteratur, 2. udgave, 3. oplag
- Gabrielsen, Jonas, m.fl., 2010. *"Talens magt"*, Hans Reitzels Forlag, 2. udgave, 4. oplag, København K.
- Reinecker, Lotte, m.fl., 2010 *"Den gode opgave"*, Forlaget Samfundslitteratur, 3. udgave, 4. oplag. Frederiksberg

Internetsider:

- Internetkilde1 (<http://www.rfsu.se/da/Dansk/Kontakt/Pressemeddelelser/Pressemeddelelser/Danskere-dyrker-mest-ubeskyttet-sex-/>)
- Internetkilde 2 (http://www.netdokter.dk/sex_vi_glemmer_kondomet.htm)

9.0 Bilag

Bilag 1.

Meningskondensering.

Økonomi og tid

Piger

Eksempel	<p>Eksemplet med 10 sekunder, er et godt eksempel, da det går op for en at det ikke er mere tid og at det akavede øjeblik hurtigt er overstået. Historien mener fokusgruppen er nem at relatere til, da man enten selv har prøvet noget lignende, eller kender nogen der har. De ved hvad der bliver talt om. Også at eksemplet tager udgangspunkt i en fest på deres gymnasium.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none">• “du gav os et eksempel og sådan øh, og man forstod det lidt bedre”• “at du også fortalt en historie. det gjorde det nemmere for os at sætte os ind i det..”• “Også når det er sådan en historie og du siger på, nu her på næste torsdag agtigt, så man kan sætte sig lidt ind i det”• “Man ved selv, hvor akavet det kan være at stoppe sådan, øh sådan en kondom, det kan nogen gange være sådan lidt”• “De der ti sekunder, hvor du...”• “Ja det er svært at ramme en historie, som alle kender eller har prøvet. Men det var meget godt ramt.”
Soundbite	<p>Budskabet er klart og fokusgruppen har lagt mærke til brug af ordet “kondom” og er enige om, at det har været med til at skabe et klart formål og gøre at budskabet fremgår tydeligt. De er også enige om, at det er dejligt at der bruges let forståelige ord.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none">• “du kom frem med dit budskabdu brugte også ordet kondom flere gange....Vi ligesom forstod, at det var det det handlede om, det var meget tydeligt dit budskab.”• “Jeg synes også det var meget tydeligt, at det var det det handlede om. Jeg synes også det var rart, at der ikke var noget, som var pakket ind.”• “og selvom man bare står og griner lidt af det egentligt, så kommer budskabet ligesom igennem synes jeg meget, meget godt det gør.”
Taleren	<p>Pigerne bliver enige om, at de godt kunne lide tempoet og måden der blev talt på. Det de dog lægger mest vægt på er, at de er glade for at taleren var en ung person, og ikke en</p>

	<p>ekspert, fordi det gjorde det nemmere for dem at relatere til og danne en forståelse.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes også det var sådan, tempoet i stemmen var også fint. Det gik ikke for hurtigt eller det var heller ikke langsomt. det var fint.” • “...en behagelig måde at snakke på, det følte meget naturligt.” • “jeg sad ikke og tænkte, okay hun føler sig over klog og vil bare..” • “Altså jeg tror det havde været noget andet med sådan noget ekspert noget, altså sådan nogle ældre kvinder eller ældre mænd der og snakker til en, så kan det godt lyde sådan lidt. Altså du er sådan lidt mere, sådan du også ung jo og snakker til unge mennesker.”
Topik	<p>Der bliver nævnt, at et af de stærke eksempler er, hvor lidt 5 kr og 10 sekunder er i forhold til pris og tid for behandling af klamydia.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes også at sådan der, hvor du fortalte, at fem kroner og ti sekunder er ingen ting i forhold til den periode du så skal tage de piller og alle de penge du skal bruge på dem. det synes jeg var sådan en god måde at sætte det op på.”

Sundhed og velvære

Piger

Eksempel	<p>De mener alle sammen at historien er let at sætte sig ind i, da de har prøvet noget lignende og da det tager udgangspunkt i næste fest på gymnasiet. De nævner de 10 sekunders stilhed, og især de eksempler der bliver givet på 10 sekunder, der kan opfattes som akavede. En af pigerne synes også humoren spiller en vigtig rolle.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “men det var rigtig godt, det der med at give et eksempel og få ens egen samvittighed igang om det der med uro og man skal se folk igen. det synes jeg var rigtig godt” • “den der måde med at I også brugte lidt humor, man sådan e der 10 sekunder og det der med at et håndtryk, der skulle have været et kram, det er også sådan lidt sjovt og man kom sådan til at tænke på hvordan det var og sætte det i sammenhæng med, hvor lidt det i virkeligheden er” • “Også fordi, som de andre også sagde, at der kommer et eksempel, øhm også med 3geren, med at man kan sætte sig ind at man godt tænker, at der er en lækker 3ger. og alt det der, det er sjovt og øh. Man kan sætte sig mere ind i det” • “Så er det bedre at det er nogle der kommer med et godt eksempel også” • “Jeg ved ikke, men også sådan en lille ting, som at det var Sct. Knuds Roskilde fest, det der med at man sådan får noget med, at det faktisk er vores fest der er lige om lidt. Det gør det lidt mere livligt for en på en eller anden måde” • Der er også det der med, at du ligesom siger at jeg kan, du prøver at vise dem, ved at give et eksempel ved at være stille i ti sekunder, det synes jeg også, så viser man sådan lidt, ja okay ret akavet det her. Øhm og så tænker man lidt mere over det, og at det kan godt være at man lige skulle tage sig sammen og lige sige det” • “Ja, jamen jeg synes også det var godt og sådan, som X sagde du bevægede dig og du fik ligesom fanget med det, altså du fik ligesom os med, ved at kigge os ind i øj
----------	---

	<p>nen og ja, jeg synes det var rigtig godt. “</p> <ul style="list-style-type: none"> • “F.eks. det med sct. Knuds og roskilde festen og 3 ger og altså. Og om det nu udviklede sig ofg sådan nogle ting.”
Taleren	<p>De synes at nærværet til publikum er godt og at det er godt at taleren er livlig. De mener at det bliver formuleret på en tilgængelig måde, og at det er godt at der ikke bliver talt udenom. Det nævnes også, at de er glade for at det ikke er en “voksen” der står og siger de skal bruge kondom og belærer dem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes den var rigtig god, jeg kunne godt lide, at I lavede sådan en historie, det synes jeg virkede rigtig godt, så kan man bedre sætte sig ind i det, end at det bare er voksne der står og siger: Brug kondom og bla bla bla.for det har man hørt så mange gange” • “Det der med humoren, det var sjovt. Man sætter det bare i et andet perspektiv, når man ligesom ved hvor lidt ti sekunder er, og det egentlig meget sjovt” • “Jeg synes det var godt du snakkede langsomt og tydeligt. Og du var meget sådan øhm. du kiggede ud og var meget fokuseret på budskabet og du snakkede ikke udenom, man var meget sådan, man forstod hvad du sagde og sådan noget, det synes jeg var rigtig godt” • “Også det der med at der var lidt bevægelse inde over, ikke bare stå stille med hænderne sådan foldede, der var lidt mimik agtigt” • “Ja, jamen jeg synes også det var godt og sådan, som X sagde du bevægede dig og du fik ligesom fanget med det, altså du fik ligesom os med, ved at kigge os ind i øjnene og ja, jeg synes det var rigtig godt. “
Topik	<p>En af pigerne nævner at hun kan relatere til, at det ville være pinligt at gå rundt og vide, at man havde fået en kønssygdom og citerer eksemplet med at have uro i maven og ubehag ved at se vedkommende igen. Hun mener at det sætter gang i ens dårlige samvittighed.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes den var rigtig god, jeg kunne godt lide, at I lavede sådan en historie, det synes jeg virkede rigtig godt, så kan man bedre sætte sig ind i det, end at det bare er voksne der står og siger: Brug kondom og bla bla bla.for det har man hørt så mange gange fr. men det var rigtig godt, det der med at give et eksempel og få ens egen samvittighed igang om det der med uro og man skal se folk igen. det synes jeg var rigtig godt”

Økonomi og tid

Drenge

Eksempel	<p>De mener, at grundet de eksempler der bliver stillet op, blev det nemmere for dem at relatere til historien, og derigennem sad pointerne bedre fast. Gruppen var også enige om, at eksemplet med de 10 sek. pause virkede stærkt på dem.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes egentlig også, at det var meget godt det der med at hun ligesom fortæller en historie, man ligesom selv godt kan relatere til. Det hjælper også en til at huske det meget godt. I forhold til hvis det var sådan noget punktformt”.
----------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • “Jeg husker i hvert fald de der ti sekunder, hvor hun holdt op med tale, det sådan. Nu er vores klasse lidt mærkelig, nu er vores klasse lidt mærkelig. Så det var ikke så akavede synes jeg. Men det er noget man husker i hvert fald. Og så bagefter får det en til at tænke, at det er jo ikke lang tid”. • “Også som jeg sagde tidligere, det er lettere at huske en hel historie, for når man husker noget af historien, så kan man som regel også huske resten af historien” • “og det der med hun kommer med eksempler som historien, det hjælper igen med at gøre det mere personligt, fordi det er jo meget naturligt, at man tænker at det sker ikke for mig, altså det er jo noget de fleste mennesker har. Når man så ligesom kommer til den historie, der hedder den næste fest, så kan man godt sætte sig ind i situationen. “
Soundbite	<p>De husker alle sætningen “Brug kondom”. Og er synes at denne sætning var med til at gøre budskabet klart, uden at det virkede belærende. Der er dog bred enighed om, at taleren godt kunne have begrænset sig med sætningen: “Brug kondom”. Det kan virke som om, at taleren hæver sig over sit publikum.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Også sådan ehm, hun blev ved med at sige "husk kondom" Det kan godt være, at det er sådan lidt kliche agtigt, men det er jo rigtigt.” • “Jamen altså det der med husk kondom, husk kondom. Det blev gentaget mange gange, og sådan lidt tilsidst så begyndte man lidt og tænke, at jeg har lidt forstået det nu. Altså sådan har fået beskeden. men det er nok bare mere mig.” • “Jeg er faktisk lidt enig, at når det bliver gentaget så mange gange, så begynder hjernen bare at blive slået fra, hver gang hun siger det. Det var i hvert fald det, det handlede om, det overordnede emne. Det tror jeg ikke man glemmer”. • “der er jo også mange som vælger at lade være med at bruge kondom, fordi man ikke kan mærke det på den samme måde. Men det er sgu da ligegyldigt, hvis det kan redde dig fra en sexsygdom , så er det sgu da være det værd.”
Taleren	<p>Hele gruppen af drenge var yderst tilfredse med en taler, der var mere på deres alder, da dette gjorde talen mere personligt for dem. De havde nemmere ved at sætte sig ind i en virkeliggjort historie, grundet talerens etos.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeg synes faktisk, at det var en god tale, fordi den virkede et eller andet sted personlig til en selv, samtidig med at der var 30 andre elever. det ved jeg ikke var pga. øjenkontakten eller hendes, fordi hun snakkede lidt lavt, ikke lavt så man ikke kunne høre det, men sådan så det ikke bare lød som et eller andet overfladisk Men det virkede ihvert fald ret godt synes jeg. • “Jeg synes, hun var ihvert fald meget sikker i det hun ville ud med. Så det jo altid godt. Så også at hun sådan fik styr på eller fik sagt til os, at det er meget sindssygt vigtigt. Så man ikke kommer ud i akavede situationer efterfølgende”. • “Jeg synes hun virkede en lille smule nervøs. Men ellers var det meget godt” • “Jeg kunne godt mærke, at hun ikke var helt tryk. Hun var lidt nervøs. Det er der også god grund til, når hun var inde i vores klasse”. • “Om det havde været en dreng eller pige, havde ikke været en forskel for mig, men det hjælper da, at det ikke var en sexolog, for det virker mere personligt, og

	det her var mere informelt. Så det ikke så langt væk.”
Topik	<p>Gruppen nævner, at det gav et nyt perspektiv på emnet, da talen kom ind på tal, statistikker omkring kønssygdomme. Og at det var en god måde, at se omfanget af kønssygdomme på. Endvidere nævnte gruppen at eksemplet med de 10 sek virkede godt, til at vise hvor lidt tid det ville kræve, for at undgå en masse fremtidig besvær.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Statistikken om klamydia. Det var overraskende solidt.”(Bevistopoi)

Sundhed og velvære

Eksempel	<p>Specielt eksemplet med 10 sekunder, virkede godt på drengegruppe 2. Også vores andre eksempler med “hej på gaden” osv, virkede godt. Der bliver dog nævnt, at der er lidt for mange eksempler.</p> <p>Citater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Øh jeg synes det var rigtig godt det der med de ti sek. Det var sådan sjovt synes jeg, og så er det noget man nemmere huskere”. • “Godt at bruge et eksempel. Det synes jeg var rigtigt godt, så det ligesom går op for en, hvor lidt det egentlig er og hvor lidt det kræver”. • “Jamen også de andre eksempler der med hvor hun tog nogle andre situationer med ind, det var også meget fint. Hej på gaden osv. En lille historie. Så det ikke var en commando, men en opfordring til, at man godt kan have det sjovt”
Taleren	<p>Godt formidlet, afklaret, for indøvet. Selvsikker. Godt kropssprog.</p> <p>Det er nemmere at relatere til taleren, da det er en ung person. Drengene føler lidt, at de havde fået en mere personlig opfattelse af talen, hvis den var blevet fremført af en fra deres eget køn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes den var meget god, men øhm alligevel sådan, den var meget måske, lidt indlært. Øh sådan det var måske lidt underligt, hvis I forstår hvad jeg mener”. • “Jeg synes den var god, der var ingen sådan stop eller hun var meget afklaret over hvad hun skulle sige”. • “Jeg synes hendes kropssprog var meget godt, hun brugte sine hænder”. • “Jeg synes det var sådan, man kunne godt høre man havde brugt tid på at skrive den og havde fortalt den før til hinanden. Men den var sådan lidt akavede nogle gange, der var nemlig nogen gange nogle stop, hvor man tænkte at, okay hun har glemt lidt, hvad hun skulle sige eller, det skulle måske nogle gange have været lidt frit, men ellers synes jeg det var en rigtig god tale, der var mange ting jeg sådan fik med”. • “Hun talte til os”.
Topik	<p>En god tale, da den var mere personlig, og ikke præget af tal af statistikker. De nævner som udgangspunkt ikke vores topik, med sundhed og velvære.</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Jeg synes ihvertfald, at det der med at det var en ny tale, man hører jo meget det der. og det er mest bare informationer, med hvor mange der ligesom har det der, og hvor mange der gør sådan osv. Jeg synes det var en god tale, det var en ny måde at få det at vide på. Jeg synes det var noget helt andet”.

Bilag 2

Spørgeguide

Spørgsmål	Noter til os
Introduktion	- Forklare hvordan et fokusgruppeinterview fungerer (vi har den mindste rolle, det er dem der skal diskutere med hinanden) → <i>Skabe forventning</i> - Pointerer at de selvfølgelig er anonyme, og at alle har ret til deres egen mening. → <i>Skabe tryghed</i>
Hvad synes I om talen?	Øvelse: Alle skal svare. Denne øvelse er med til at alle starte ud med at sige noget. Dette kan også være med til at undgå "gruppetænkning", hvor alle er enige i hinandens påstande.
Hvad husker I fra talen?	Med dette spørgsmål får vi deltagerne til at reflektere over det vi har sagt, og vi finder ud af hvilken del af talen, der har givet mest indtryk.
Er det noget specifikt I har taget med jer fra talen?	Her finder vi ud af hvilken del af talen, der er mest overbevisende og på længere sigt kan være handlingsregulerende.
Hvad kunne vi have gjort anderledes?	

Supplerende spørgsmål	Disse skal vi komme ind på i løbet af interviewet. Man skal bare spørge løs, hvis man føler, at der er noget, der ikke bliver behandlet, som vi kan bruge i vores projekt.
Hvad synes I om talerens måde at formidle på?	Vigtigt i forhold til ethos.
Kunne I relatere til eksemplet/historien?	Dette spørges om, da en stor del af talen omhandler vores eksempel, og det er også igennem dette, at vi ønsker at de

	unge relaterer til det, vi siger.
--	-----------------------------------